

Změny v důchodovém systému zajistí důstojné penze i zástupcům generace X a Y

26.7.2023 - Sára Beránková | Starostové a nezávislí

K provedení důchodové reformy se v tomto volebním období zavázala vláda svým programovým prohlášením.

„Důchodovou reformu bychom rádi předložili jako celek, nikoliv jako jednotlivé změny. Bohužel, kvůli neustálém odkládání reformy minulými vládami a rozpočtové situaci nyní ten luxus nemáme. Jednotlivé změny jsou však mezi sebou logicky provázané a navazují na sebe. Dnešní změna se týká valorizací a předčasných důchodů, po ní ale budou následovat již avizované změny výpočtů důchodů, věku odchodu do důchodu a další,“ uvedl k novele zákona poslanec a člen sněmovního sociálního výboru Viktor Vojtko, který zároveň působí v expertní pracovní skupině k důchodům na Ministerstvu práce a sociálních věcí. *„Během diskuze na plénu mi vadilo, že se o důchodovém systému vedla jen politická, a nikoliv ekonomická diskuze. Stárnutí populace a prodlužování věku dožití spolu s vyšší průměrnou délkou pobírání penzí prostě nelze ignorovat. Pokud bychom se stále spoléhali na současný model, tak v roce 2050 budeme mít jen v důchodovém systému deficit kolem 350 miliard Kč. Stárnutí populace nicméně sebou přinese i tlak na výdaje na sociální služby nebo zdravotnictví,“* doplnil Vojtko.

Novela zákona přináší několik opatření, která si v delším časovém horizontu kladou za cíl generovat nezanedbatelné úspory ve výdajích na důchody. *„U řádných valorizací se změnou vracíme před rok 2018. Dochází ke snížení zápočtu růstu reálné mzdy při zvyšování důchodů z jedné poloviny na jednu třetinu. Tato úprava valorizačního vzorce bude znamenat mírné snižování finanční zátěže, kterou důchodový systém vytváří vůči státnímu rozpočtu. Mimořádné valorizace budou nově nahrazeny tzv. dočasným přídavkem, jelikož v uplynulých dvou letech díky nim rostly především nadprůměrné důchody. Začalo docházet k rozevírání nůžek mezi nízkou a vysokopříjmovými důchodci. Plné pokrytí inflace pak bude na začátku následujícího roku kompenzováno standardní řádnou valorizací,“* vysvětlil změny v zákoně Vojtko.

Od 1. ledna 2024 zároveň dochází ke zpřísnění podmínek pro odchod do předčasného důchodu. Ty jsou navrženy tak, aby motivovaly lidi zůstat déle na pracovním trhu. Zájemci si budou moci požádat o předčasný důchod nejdříve 3 roky před tím, než by na něj měli dle zákona nárok. Navržená novela zákona počítá také s penalizací osob, které odejdou do předčasného důchodu. Každé započaté 90denní období bude penalizováno částkou odpovídající vždy 1,5 % výpočtového základu. *„Je to spravedlivější. Musíme si uvědomit, že předčasné odchody do důchodu pro stát znamenají, že se z ekonomicky aktivních osob stanou příjemci důchodů. Tito lidé přestávají do systému přispívat skrze odvody a naopak z něj začínají čerpat. Kvůli dlouhodobě nastavenému systému a vysoké inflaci se v minulém roce dramaticky zvýšil počet těch, kdo si požádali o předčasný důchod. V podstatě využili aktuální situace, kdy pro ně bylo výhodnější dříve odejít do důchodu než nadále pracovat. Pracovní trh tak přichází o často zkušené lidi a státu se to prodraží při výplatě důchodů,“* objasnil důvody změny Vojtko a současně doplnil, že další kroky k důchodové reformě už jsou připravovány a Sněmovna by se jim měla věnovat později v letošním a příštím roce. Bude se jednat o úpravy jak prvního, tak i třetího důchodového pilíře.

Hnutí STAN považuje stárnutí populace a s ním spojenou udržitelnost důchodového systému za něco, co je potřeba řešit nejen v otázce penzí, ale kompletně v rámci celé sociální politiky. *„Pokud chtějí mít současní zástupci generace X a Y spokojený život ve stáří, jehož součástí budou také důstojné důchody, musíme věnovat velkou pozornost i prorodinné politice. Tu vnímáme jako další možný pilíř*

důchodové reformy,“ dodala k tématu důchodové reformy poslankyně a místopředsedkyně sociálního výboru Pavla Pivoňka Vaňková.

Všechny navržené změny zákona z větší části kopírují doporučení předchozích důchodových komisí. Starostové a nezávislí plánují na podzim uspořádat pod patronací poslance Viktora Vojtka otevřený kulatý stůl k tématu zefektivnění třetího pilíře a jeho státní podpory. Ten představí různé pohledy na to, jak by měl fungovat a jestli například zavést i veřejnoprávní penzijní fond.

<https://www.starostove-nezavisli.cz/info-a-media/tiskove-zpravy/zmeny-v-duchodovem-systemu-zajisti-dustojne-penze-i-zastupcum-generace-x-a-y>